ALIANȚA PENTRU AGRICULTURĂ ȘI COOPERARE

Nr. 0125092023/25.09.2023

Domnului Prof. Univ. Dr. Cosmin Marinescu,
Consilier Prezidențial

Stimate domnule Consilier Prezidențial,

Alianța pentru Agricultură și Cooperare, formată din Federația Națională **PRO AGRO**, Liga Asociațiilor Producătorilor Agricoli din România – **LAPAR**, Uniunea de Ramură Națională a Cooperativelor din Sectorul Vegetal – **UNCSV** și Asociația Forța Fermierilor – **AFF,** apreciază interesul și deschiderea pe care le manifestați față de acțiunile și demersurile sale, care vizează subiecte de interes major din agricultură și vă mulțumește pentru întâlnirea pe care o veți avea marți, 26 septembrie, orele 12:00, cu reprezentanții Alianței.

Pentru a ne asigura că vom avea parte de o întâlnire productivă, centrată pe prioritățile din agricultură, pentru identificarea celor mai potrivite măsuri și soluții care să vină în sprijinul fermierilor din România, dorim să vă prezentăm o serie de probleme cu care se confruntă fermierii, împreună cu soluții care considerăm că vor reduce impactul negativ asupra afacerilor agricole.

Precizăm de la început că situația economică a fermierilor români este una care cere sprijin de urgență din partea tuturor instituțiilor statului român responsabile cu asigurarea condițiilor legislative și financiare care să permită dezvoltarea sănătoasă a sectorului agricol. Realizăm că suntem țară membră a Uniunii Europene, însă mecanismele care reglementează PAC trebuie să țină seama de condițiile pedo-climatice, socio-economice și culturale ale României.

România este o țară cu un potențial agricol extraordinar, care produce mai mult decât poate consuma. Însă, nu trebuie să uităm faptul că o țară pentru a se putea dezvolta economic trebuie să-și exploateze toate resursele, desigur într-o manieră sustenabilă, astfel încât să poată să se dezvolte și pe alte paliere economice. Agricultura este un motor de dezvoltare pentru România și nu trebuie să pierdem ceea ce am câștigat ca investiții in ultimii 15 ani.

Problemele agriculturii în contextul războiului din Ucraina

Suntem alături de poporul ucrainean și condamnăm ferm războiul de agresiune dus de Federația Rusă pe teritoriul Ucrainei. Suntem de acord că Ucraina are nevoie de unitate din partea partenerilor și aliaților săi în ceea ce privește măsurile de sprijin de care are nevoie pentru a face față războiului și crizelor multiple declanșate de acesta.

În același timp, urmărim cu îngrijorare situația din fermele din România, evoluția sectorului și impactul pe care îl are acest război în agricultura țării noastre. În acest sens, am transmis documente de poziție către autoritățile naționale și europene prin care am semnalat problemele cu care se confruntă fermierii ca urmare a unor măsuri adoptate la nivel UE și in România și am propus soluții pentru rezolvare, pentru reglementarea distorsiunilor, echilibrarea pieței, compensarea fermierilor care au pierderi.

Statul român trebuie să înțeleagă că prin măsurile adoptate la nivel european agricultura Ucrainei face concurență neloială agriculturii din România. Fermierii din țara noastră trebuie să respecte standardele UE, condiționalitățile prevăzute de Politica Agricolă Comună construită pe obiectivele ambițioase de mediu din Green Deal, în condițiile în care în ultimii 2 ani s-au confruntat cu **creșterea prețurilor la inputurile agricole folosite de la înființarea culturilor până la recoltare (semințe, pesticide, îngrășăminte, motorină etc.), creșterea semnificativă a costurilor logistice, acces limitat sau restricționat la spațiile de depozitare, prioritizarea depozitării cerealelor din Ucraina și a livrărilor produselor ucrainene față de cele românești, scăderea prețurilor de valorificare a cerealelor, despăgubiri parțiale acordate fermierilor care au pierderi (nivelul compensațiilor fiind nesemnificativ față de realitatea din teren). Să nu uităm că din ultimii 4 ani agricoli (2019/2020 – 2022/2023), trei ani au fost secetoși iar fermierii au suferit pierderi foarte mari de producție.**

În același timp, **Ucraina, care este un colos agricol, având de 4 ori suprafața agricolă a României, are acces la piața Uniunii Europene ca și cum ar fi stat membru**, dar fără a fi obligată să respecte eco-condiționalitățile și standardele europene în ceea ce privește modul în care se face agricultura și calitatea produselor agricole pe care le exportă (Ucraina folosește pesticide interzise în Uniunea Europeană de mai bine de 15 ani), beneficiind de scutire de taxe vamale la produsele agricole, renunțare la controalele sanitar-veterinare și înființarea ”coridoarelor de solidaritate” pe teritoriul statelor vecine care, din păcate, nu funcționează conform scopului inițial, fiind în defavoarea economiilor naționale respective, dar în avantajul statului ucrainean și chiar a UE. La momentul la care s-au înființat coridoarele de solidaritate, iar fermierii români au fost 100% de acord pentru a sprijini fermierii ucraineni și a nu pune în pericol securitatea alimentară a țărilor din Nordul Africii și Orientul Mijlociu, s-a discutat că cerealele și produsele agricole care vor fi transportate pe aceste coridoare vor ajunge pe piețele tradiționale ale Ucrainei. Nici un moment nu am luat în calcul că România va deveni piață de desfacere pentru aceste produse agricole.

Fermierii din România se confruntă cu o situație reală de pierdere a competitivității pe fondul creșterii costurilor de producție, reducerii producțiilor pe fermă cauzate de condiționalitățile din PNS, pe lângă seceta manifestată pe suprafețe însemnate și anul acesta, scăderii prețurilor de comercializare a producției agricole din cauza cerealelor și plantelor oleaginoase din Ucraina care ajung în România la prețuri cu cel puțin 30-40% mai mici decât prețurile pe care fermierii români sunt obligați să le practice pentru a-și menține viabilitatea economică a fermei. Din păcate, așa cum se vede din fermele noastre, pare că UE nu mai are nevoie de agricultură în statele membre și, pentru a ține în frâu costul alimentelor și implicit inflația, preferă importurile ieftine, de-o calitate sub standardele la care își obligă

proprii fermieri să producă. Este de neînțeles o astfel de politică, întrucât riscăm să pierdem securitatea alimentară a spațiului UE și implicit la nivel statal. Cele mai vulnerabile state, în fața unor astfel de practici comerciale neloiale din partea țărilor terțe (vezi Ucraina) care au acces la piața unică, sunt cele în care fermierii nu sunt consolidați pe filiera de produs. Din păcate, România este extrem de vulnerabilă în acest sens. Cauza reală a acestei situații n-o reprezintă doar lipsa apetitului fermierilor români pentru asociere (deși este reală și n-o negăm) în vederea consolidării pe filiera de produs, ci mai degrabă lipsa unei strategii agricole în care finanțarea să se facă în raport cu nevoile sectorului agro-alimentar. În lipsa predictibilității cadrului legal și financiar, fermierii nu au curajul să se asocieze pentru a-și consolida fermele pe filiera de produs. În aceste condiții, se impune ca statul român, prin toate instituțiile pe care le are, să se asigure nu doar de implementarea politicilor agricole și comerciale ale UE la nivelul României ca stat membru, ci și dacă acestea funcționează în avantajul, sprijinul și pentru protecția fermierilor români, pentru a asigura securitatea alimentară cu alimente la standardele de înaltă calitate din Uniunea Europeană.

Soluții propuse pentru diminuarea efectelor negative ale războiului din Ucraina asupra fermierilor din România și pentru creșterea nivelului de performanță a agriculturii românești pe termen mediu-lung

Alianța pentru Agricultură și Cooperare a transmis nenumărate documente de poziție instituțiilor naționale abilitate în soluționarea problemelor întâmpinate, inclusiv Administrației Prezidențiale, cu propunerea unor soluții care au legătură directă cu războiul din Ucraina și cu problemele semnalate mai sus. Sumarizăm mai jos cele transmise:

- Prelungirea unilaterală de către România a interdicției de import a cerealelor și oleaginoaselor ucrainene pe întreaga durată a războiului din Ucraina. Este adevărat că se lucrează la un sistem de licențiere, fără contingențe, a companiilor atât în România cât și în Ucraina, însă, în situația în care acesta nu aduce rezultatele așteptate, interzicerea importurilor rămâne singura soluție cel puțin pe perioadele campaniilor agricole de recoltat. Cea de-a doua soluție o reprezintă reintroducerea taxelor vamale existente înainte de declanșarea războiului din Ucraina;
- Aplicarea unor flexibilități adecvate și menținerea derogărilor la nivelul UE de la cerințele de condiționalitate (GAEC 7, GAEC 8 și ecoscheme construite pe aceste GAEC-uri) și ecoscheme, precum și măsuri de agromediu pentru anul de cerere 2024, pentru a preveni pierderile economice suplimentare pentru fermierii care sunt afectați deja de efectele fenomenelor meteorologice extreme și scăderea prețurilor sub costurile de producție; creșterea costurilor de producție este menținută în continuare de creșterile costurilor cu energie și carburanții care au antrenat scumpiri în lanț;
- Să fie asigurată funcționarea coridoarelor de solidaritate conform scopului pentru care au fost create prin implementarea unor măsuri prin care să se respecte condițiile de tranzit și să se aplice controale mai riguroase;

- Condiții egale sau chiar prioritizarea fermierilor față de fermierii ucraineni în depozitarea cerealelor și produselor oleaginoase;
- Condiții avantajoase de creditare pentru fermieri, care au nevoie de finanțarea operațiunilor curente pentru a-și plăti facturile cu scadență în această toamnă și lansarea noului an agricol (înființarea culturilor în această perioadă). Considerăm că lansarea instrumentului de finanțare ”Creditul Agricol” ar trebui să se realizeze până în data de 01.10.2023, astfel încât fermierii să-l poată accesa pentru campania aceasta de toamnă, date fiind condițiile extraordinar de grele pe care le-au traversat din cauza situației geo-politice actuale, în plus față de condițiile climatice nefavorabile manifestate anul acesta (secetă, grindină, inundații etc.).
- Acordarea unor compensații adecvate pentru fermierii care au pierderi și sunt afectați de situația curentă – în acest sens, vă propunem să adresați o solicitare către Comisia Europeană. Compensațiile pentru pierderile de venit trebuie să fie apropiate de pierderile reale din fermă și să ajungă în timp util la fermieri, altfel riscăm ca mulți fermieri din România să ajungă în insolvență sau faliment. Vă semnalăm că a crescut numărul fermelor scoase la vânzare, iar cauza nu poate fi decât lipsa mijloacelor financiare și lipsa de predictibilitate pentru activitatea agricolă. Ar fi o mare greșeală a statului român să nu intervină acum, când situația încă se mai poate îmbunătăți, și să fim nevoiți să asistăm neputincioși la vânzarea fermelor noastre așa cum am asistat la vânzarea terenurilor agricole către străini acum câțiva ani.
- Solicitarea unor fonduri europene suplimentare pentru realizarea de investiții în refacerea și dezvoltarea infrastructurii rutiere, feroviare și portuare din România, care sunt necesare din cauza presiunii logistice semnificative asupra infrastructurii țării noastre de la declanșarea războiului din Ucraina, în condițiile continuării tranzitului cerealelor și oleaginoasele ucrainene. Este foarte important ca aceste investiții în infrastructura portuară să se facă în companii unde statul român deține, cel puțin, pachetul majoritar pentru ca ulterior să poată prioritiza interesele agriculturii naționale.

  Notă: În ceea ce privește situația importurilor de cereale și produse oleaginoase din Ucraina, o posibilă soluție pe care România o poate propune Comisiei Europene o reprezintă reinstituirea condițiilor privind importul produselor ucrainene dinainte de război, respectiv aplicarea taxelor vamale și a cotelor pentru produsele agroalimentare ucrainene importate în UE. În condițiile în care renunțarea la aceste taxe și cote a dus la perturbări semnificative ale pieței, mai ales în cele 5 state vecine Ucrainei (România, Polonia, Ungaria, Serbia și Bulgaria), iar de la 15 septembrie asistăm la decizii unilaterale ale unora dintre aceste state, diferite de decizia CE de a nu prelungi interdicția de import după 15 septembrie, considerăm că este corect să fie reconsiderate deciziile care condus din capul locului la crearea problemelor multiple cu care ne confruntăm.

Într-un context mai larg, dar ale cărui consecințe negative sunt accentuate/amplificate de războiul din statul vecin, avem nevoie de rezolvarea urgentă a următoarelor situații la nivel național, pentru a asigura predictibilitatea, stabilitatea și reziliența afacerilor agricole din România:

- Să se promulge **legea arendei care prevede o perioadă minimă de 7 ani pentru contractul de arendă**, care ar asigura stabilitatea terenului în ferme și o predictibilitate pentru fermierii care ar avea încrederea și o garanție legală pentru investiții în teren (inputuri agricole), în tehnologie, în personalul angajat. O durată minimă de arendare de 7 ani produce efecte pozitive la nivel de fermă în plan tehnic, economic și de mediu. Țările din UE cu agricultură performantă, pe care noi în România le considerăm etalon, au contractul de arendă foarte bine reglementat din toate punctele de vedere (durata de arendare, dreptul de preempțiune, nivelul arendei etc.). De exemplu, în Austria durata de arendare este reglementată prin lege între 5 și 15 ani, în funcție de domeniul agricol (cultură mare, viticultură sau pomicultură); în Belgia durata contractului este de minim 9 ani și maxim până la întreaga activitate profesională a fermierului; în Franța durata de arendare este de 9, 18 și 25 de ani, iar în Spania de 5 ani și exemplele pot continua.
- **Păstrarea facilităților fiscale pentru angajații din agricultură pentru perioada pentru care au fost acordate (până în anul 2028),** pentru a asigura predictibilitatea mediului de afaceri din acest sector;
- **Investiții în sistemul de irigații și actualizarea inventarelor ANIF;**
- Protejarea terenurilor agricole fertile și interzicerea scoaterii din circuitul agricol a acestor terenuri pentru construirea de parcuri fotovoltaice.

În demersurile pe care le face Administrația Prezidențială pentru susținerea sectorul agricol, sector foarte important in economia țării, considerăm că merită să supunem atenției dumneavoastră și alte demersuri care trebuie facute în perioada următoare, pentru ca sectorul agricol să poată să-și atingă potențialul pe care-l are, după cum urmează:

- Necesitatea adoptării unor regulamente, a se vedea Regulamentul SUR (Utilizarea Durabilă a Pesticidelor), care să nu suprareglementeze domeniul agricol în ceea ce privește condiționalitățile și, de asemenea, să nu dezavantajeze România când discutăm de cantitățile de pesticide utilizate la unitatea de suprafață;
- Adoptarea urgentă a legislației care să permită utilizarea de soiuri și hibrizi obținuți prin noi tehnici genomice de ameliorare. Când vorbim despre accesul la hrană este important să asigurăm fermierilor noștri accesul la tehnologie și inovare, motiv pentru care considerăm că plantele obținute prin tehnici de ameliorare moderne nu sunt OMG-uri și ca atare trebuie să fie excluse de sub legislația aferentă (a se vedea raportul Comisiei Europene privind noile tehnici genomice NGTs);
- Flexibilizarea obligațiilor de mediu și climă impuse de noua Politică Agricolă Comună (PAC), asigurând totuși securitatea alimentară europeană;
- Accelerarea convergenței plăților pe suprafață la nivelul UE;
- Furnizarea de soluții alternative eficiente înainte de interzicerea substanțelor autorizate pentru a asigura controlul bolilor și dăunătorilor fără a afecta economia și prețurile agricole. Ecosistemele agricole au nevoie de protecție fito-sanitară iar pesticidele au același rol ca și medicamentele la oameni;
- Reglementări agricole echitabile: susținerea îmbunătățirii regulilor care să întărească poziția

fermierilor și a cooperativelor agricole în echilibrarea veniturilor în lanțul alimentar;

- Asigurarea schimbului de generații în sectorul agricol prin programe destinate tinerilor fermieri, asigurarea condițiilor de dezvoltare a afacerilor agricole (acces la teren și la finanțare, tehnologie și digitalizare, simplificarea procedurilor administrative) și a unui nivel decent de venituri și condiții de trai în mediul rural pentru tinerii fermieri și familiile acestora (acces la educație, servicii medicale, transport, socializare etc.).

Beneficiem de sprijinul Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Florin-Ionuț Barbu, salutăm și apreciem implicarea directă a domniei sale în demersurile făcute la nivel european pentru susținerea și protejarea intereselor fermierilor din România. În același timp, solicităm tuturor ministerelor implicate în politica comercială, națională și externă, să se implice alături de Ministrul Agriculturii în toate demersurile pe care le face la nivel european, având în vedere complexitatea relațiilor inter-ministeriale și a responsabilităților specifice care țin de politica agricolă și comercială a statului român la nivel național și în relație cu partenerii externi. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale nu poate fi lăsat singur și trebuie sprijinit, întrucât nu are prerogativele necesare pentru a stabili politica comercială și politica externă a statului.

Mediul asociativ care reprezintă fermierii este la dispoziția autorităților naționale prin specialiștii săi, prin experiența și expertiza sa pentru consultări privind adoptatea celor mai potrivite măsuri pentru a proteja afacerile agricole, precum și pentru a evalua efectele măsurilor implementate în România de către autorități în contextul actual.

Mediul asociativ agricol face eforturi la nivel european prin organizația la care este afiliat, COPA-COGECA, pentru a aduce pe masa decidenților politici particularitățile pedo-climatice, economice și sociale ale României și, implicit, puncte de vedere care să susțină cauza fermierilor. Însă, fără susținerea instituțiilor naționale prin reprezentanții acestora în trialogul european (Comisia Europeană, Consiliul European și Parlamentul European), sunt minime șansele de a modifica agenda europeană cu legislația aferentă care urmează apoi să fie transpusă la nivel național. Organizațiile de fermieri au rol consultativ, nu decizional, și din acest motiv au nevoie de sprijinul aparatului administrativ și politic!

Cadrul legal trebuie să fie în favoarea fermierilor din România, care au nevoie ca statul român să le fie alături, să-i protejeze, să transmită și să demonstreze sprijin și solidaritate fără echivoc față de fermierii din țara noastră în orice situație, oriunde s-ar afla, în orice context.

Facem un apel la implicarea directă, imediată, a tuturor factorilor responsabili din Administrația Prezidențială și din Guvern pentru a susține și proteja activitatea fermierilor din România, precum și pentru a susține Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale în toate demersurile pe care acesta le face la nivelul autorităților europene, în avantajul fermierilor din țara noastră.

Așteptăm cu mult interes întâlnirea de marți, 26 septembrie, și sperăm că vom beneficia de implicarea

dvs. directă și sprijin nemijlocit pentru rezolvarea problemelor semnalate, pentru care vă asigurăm de tot sprijinul nostru, al Alianței și membrilor săi.

Pentru orice informații suplimentare, vă stăm la dispoziție.

Cu considerație,

În numele tuturor membrilor și organizațiilor membre,

Organizație	Președinte	Semnătură și ștampilă
PRO AGRO	Ionel ARION	
LAPAR	Nicolae VASILE	
UNCSV	Mircea BĂLUȚĂ	
AFF	Vlad MACOVEI	